

Torup lockade rekordpublik

Festligt publikrekord med 112 personer blev det i Kumminggården den 8 mars, när trädgårdsmästaren Anna-Lena Johansson och högst legitimerade guiden Eva Roos-Davidsson tog oss med till Torup, lierade med Kjell Wihlborg som har fotograferat mycket i och omkring slottet.

Mellan en målning och en bild av Torup i vinterskrud bjöd Anna-Lena och Eva på lockande beskrivningar av sommarens rosor, rhododendron, äppelblom och allsköns dofter. Så nu är det bara att invänta våren och sommaren och tänka tacksamt på dem som 1970 framsynt såg till att Malmö-borna (och grannarna) har denna oas. Kanske spelade det en roll att Gustaf Julius Coyet efter Klågerups-upproret 1811 öppnade upp för allmänheten och t.o.m. anlade en dansbana. Hans brorsonson Julius Gustaf, stod i den förutnämndes testamente.

Historien om slott, odlingar och park går tillbaka till 1500- och 1600-talen men

har mest präglats av en estetiskt medveten och drivande kvinna, Henriette Coyet (1859-1941) av den adliga släkten Cederström, "Skånes okrönte drottning". Tidigt bliven änka, blev det hon som styrde på Torup.

Att hon träffade blomsterprinsessan Margaretha (hon med gången och paviljongen i Pildammsparken) finns det tecken på. Humlestörrar, kryddträdgård och fruktträd har en lång historia och har bidragit till ekonomin. Tidigare slottsherrar planterade äppelträd. När Anna-Lena väl med möda hade lyckats identifiera ett singelträd av arten Charlamovsky, visade det sig att hon hade kunnat fråga Barbro Wihlborg. Ryskt var det och från tsartiden. Efter den var grevar och baroner inte välkomna hos kommunisterna ens för att äta äpplen. Annars för ju namnet Charlamov tankarna till en sentida ishockeylegend.

Fyra personer arbetar under säsongen med att hålla området vackert, underhålla och förnya.

Gräsmattor tuktas efter stadiga hästar, något underminerade av flitiga mullvadar. Valnötsträd, högväxande sequoia, magnolier – alla sorter bönar om identifierande skyltning, som skall komma. Att en trädgårdsmästare och en slottsguide blir ledsna över nutidens respektlöshet och förstörelselusta är lätt att förstå.

Anna-Lena, t.v. och Eva mot Kjell Wihlborgs målning av Torup i vinterskrud.

Större delen av en rekordpublik fångad av Kjell Wihlborg.

*Bröd till bagarbarn, Robert Jensen?
Blommor till en trädgårdsmästare? Ja,
vad annars en så'n kväll? En bukett
väntar på Eva, Två härliga kvinnor - på
självaste kvinnodagen.*

Djurlivet är långt mer än dovdjurshägnets familj, t.ex. mildögda rådjur av vilken en med självklar elegans poserade framför Kjells kamera.

Slottsdammen minner om en drunkningstragedi 1775. Andra berättelser visade att det inte alltid var gott att leva på samhällstoppen. Där fanns också sjukdom och barnadöd. Minner också om toaletter med fallhöjd och karpodling. "Recycling", sa Eva,

som guidade oss tillbaka till tidigt 1500-tal och Görvel Fadersdotter Sparre, också hon ett människoöde med ende sonen Nils död i pest vid 13 år.

Christina von Leitner valde att lämna Torup i förtid 2012, jämnt 200 år efter att Gustaf Julius ändade Torup från försvarsanläggning till ett område med tillträde för allmänheten.

Anna-Lena ställde in oss på blommor, dofter, frukter och på att med ögonfröjd utnyttja slottets rabatter (se men inte röra!). Eva får oss att lära om inredning, konst och gyllenläderstapeter och om personer i tider som skiftat.

Två högst engagerade och engagerande personligheter berättade om ett historiskt slott och om marker som de skattebetalande malmöborna faktiskt äger. Rekordpublik, applåder och blommor!

Snart kommer våren.

Per Ragnarson